

Phẩm 8: CHỨNG TÁNH CỦA NHƯ LAI

Bấy giờ, Đại sĩ Văn-thù-sư-lợi hỏi:

–Tộc tánh tử! Thế nào là Bồ-tát đi đến mọi nơi chốn đều làm phát triển pháp Phật?

Trưởng giả Duy-ma-cật thưa:

–Bồ-tát qua lại cùng khắp mọi nơi, có trí tuệ nên làm phát triển pháp Phật.

–Bồ-tát qua lại là thế nào?

–Nghĩa là Bồ-tát đến chỗ của năm tội vô gián nhưng lại hay làm khiến không tranh chấp, giận dữ.

Đến địa ngục nhưng lại hay làm khiến trừ sạch tối tăm, nhớ bản.

Đến súc sinh thì làm cho dứt trừ ngu muội và hay làm khiến không kiêu ngạo.

Vào đường nạ quỷ nhưng lại có thể khiến tất cả phước đức đều được đầy đủ.

Đến chỗ vô trí không bị đồng hóa, mà lại hay làm, khiến hiểu biết đạo.

Ở nơi giận dữ mà lại biểu hiện lòng nhân từ, không tổn hại chúng sinh.

Ở chỗ kiêu mạn là vì thị hiện làm cầu cống để độ mọi người đi qua.

Ở chỗ phiến não mà lại thị hiện hoàn toàn sạch sẽ.

Như ở đường ma thì thường làm cho quân ma hiểu biết về nguyên do.

Ở đường Thanh văn mà lại làm cho người chưa được nghe pháp, được nghe.

Ở đường Duyên giác mà lại hay thực hành đại Bi, an trụ một chỗ để giáo hóa mọi người.

Vào trong hạng nghèo hèn mà lại đem của cải nhiều vô số để bố thí.

Vào trong hạng tối tàn mà lại đem tướng oai nghiêm để làm tôn nghiêm dòng họ.

Vào trong phái dị học thì làm cho tất cả thế gian đều nương theo.

Vào khắp hết thấy các đạo, thường vì tất cả để giải bày pháp chánh yếu.

Đạt đến đạo Niết-bàn, vượt khỏi sinh tử mà như chưa dứt hết.

Đó là Bồ-tát qua lại cùng khắp, đi vào các đạo để truyền bá pháp Phật.

Trưởng giả Duy-ma-cật lại hỏi Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi:

–Thưa Đại sĩ! Những gì là chủng tử của Như Lai?

Đáp:

–Thân thể hiện hữu là chủng tử, vô minh cùng khát ái là chủng tử, tham, sân, si là chủng tử, bốn điên đảo là chủng tử, năm triền cái là chủng tử, sáu nhập là chủng tử, bảy thức trú là chủng tử, tám tà đạo là chủng tử, chín não là chủng tử, mười nghiệp ác là chủng tử. Đó là chủng tử của Như Lai.

Trưởng giả Duy-ma-cật hỏi:

–Đại sĩ nói như vậy là thế nào?

Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi đáp:

–Không phải từ hư không vô tận mà phát sinh đạo ý của Chánh chân Vô thượng, mà phải từ trong bụi bặm phiến não của người chưa thấy chân đế, mới có thể phát sinh đạo ý của Chánh chân Vô thượng.

Này Tộc tánh tử! Ví như đất liền ở vùng cao thì không thể mọc lên hoa sen xanh, hoa phù dung, đỗ hoành... Nơi ruộng bùn lầy, thấp ướt mới mọc các loài hoa ấy. Như vậy, không thể từ hư không vô tận mà sinh ra pháp Phật, mà phải từ trong bụi bặm phiến não mới có chúng sinh để phát khởi tâm Bồ-đề. Do có tâm Bồ-đề thì mới sinh ra pháp Phật. Từ nơi sự thấy được thân mình chồng chất như núi Tu-di thì mới có thể thấy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thân của tất cả chúng sinh, phát khởi tâm Bồ-đề nên mới sinh ra pháp Phật. Nương vào điểm chánh yếu như vậy thì có thể biết được tất cả ruộng phiền nào là hạt giống của Như Lai.

Lại nữa, như người không vào biển lớn mà có thể lấy được ngọc báu dạ quang hay sao? Cũng vậy, không vào chốn bụi bặm phiền nào thì làm sao có thể phát sinh Nhất thiết trí?

Hiền giả Đại Ca-diếp khen:

–Lành thay! Lành thay! Này Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi! Đại sĩ nói lời ấy thật thú vị. Đúng như ý của Đại sĩ, ruộng phiền nào là hạt giống của Như Lai. Đâu phải chỉ những người thân kiến mới có thể phát đạo ý Chánh chân Vô thượng. Tuy kẻ phàm phu tạo đủ năm tội vô gián nhưng cũng có thể phát tâm Bồ-đề vô thượng và đầy đủ pháp Phật.

Đặc A-la-hán là bậc Ứng chân, thì không còn phát khởi tâm Bồ-đề để đạt đầy đủ pháp Phật nữa. Như kẻ các căn bại liệt thì không còn được lợi ích gì đối với năm dục lạc.

Như vậy, đệ tử đã đoạn kết sử thì đối với pháp Phật không lợi, không lạc, không còn chí nguyện gì nữa. Do vậy, phàm phu đối với pháp Phật có sự nối tiếp. Như đệ tử thì không có. Vì sao? Vì phàm phu nghe pháp Phật thì hay phát đại Bồ-đề, khiến Tam bảo không bị dứt mất. Còn hàng đệ tử trọn đời được nghe pháp Phật như Lực, Vô sở úy... mà lại không thể phát tâm đại Bồ-đề.

Bây giờ, trong chúng hội có một vị Bồ-tát đang ngồi, hiệu là Chúng Tượng Kiến, hỏi Trưởng giả Duy-ma-cật:

–Thưa cư sĩ! Ai là cha mẹ, vợ con, người giúp việc, kẻ làm thuê, thân thích, quen biết, tôi tớ của cư sĩ? Đâu là nô tỳ, gia nhân, voi, ngựa, xe cộ của cư sĩ?

Khi ấy, Trưởng giả Duy-ma-cật trả lời Bồ-tát Chúng Tượng Kiến bằng kệ:

*Trí độ, mẹ Bồ-tát
Phương tiện quyền là cha
Bồ-tát do đấy sinh
Được thấy tất cả Phật.
Pháp lạc thì là cha
Từ bi là con cái
Chân thật để sống vui
Ở thì nhớ nghĩa không.
Biết rõ các phiền nào
Sinh ra theo sở thích
Đạo Vô thượng là bạn
Giác ý không chấp trước.
Dũng mãnh làm kết quả
Sáu độ, bạn đồng hành
Bốn ân là kỹ nữ
Ưa ca ngợi đạo đức.
Tổng trì là hoa viên
Hoa giác đẹp tuyệt vời
Chắc chắn đạt tri kiến
Cây pháp lớn: núi rừng.
Tám giải thoát: ao hồ*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Nước định trong và đầy
Như rải các hoa tịnh
Tắm rửa không như bồn.
Năm thông là xe cộ
Đại thừa khó vượt hơn
Điều khiển: tâm Bồ-đề
Đạo đi đường tám chánh.
Tướng đầy đủ dung quang
Trang sức bằng vẻ đẹp
Hổ thẹn làm hành động
Không nghĩ làm vòng hoa.
Bảy Thánh tài dồi dào
Người xin ban cho pháp
Được quả báo rộng lớn
Truyền bá đạo cùng khắp.
Giữ như đạt pháp thiên
Đạo thanh tịnh giải thoát
Do vậy nương theo Phật
Chí vững không lay động.
Ăn cơm pháp cam lộ
Uống nước vị giải thoát
Thanh tịnh không nghĩ, mạn
Giới phẩm làm hương xoa.
Nơi chúng bụi bặm kia
Dũng mãnh không ai hơn
Thâu phục hết thủy ma
Hướng dẫn đến đạo tràng.
Sinh ra ở chỗ nào
Không còn gốc si mê
Ở cùng khắp mọi nơi
Giúp đỡ, độ chúng sinh.
Cúng dường muôn ức Phật
Hiến cúng khắp ba cõi
Vô ngã tức là Phật
Dưỡng dục khắp muôn loài.
Sửa sang tịnh độ Phật
Giáo hóa mọi quần sinh
Do vậy được lợi ích
Người người thực hành theo.
Hết thấy nơi các loại
Âm thanh và thân biến
Một lúc hiện đủ cả
Bồ-tát ưa tinh tấn.
Tà hạnh tùy thuận hiện
Theo dục dẫn dắt đến

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Phương tiện Ba-la-mật
Chỉ dạy các phép tắc.
Nên bày lời lẽ hay
Hoặc hiện thân già, chết
Chỉ dạy cho chúng sinh
Hãy lìa xa pháp huyễn.
Lửa đốt hết hiện kiếp
Sinh lại nơi đại địa
Chúng sinh tưởng thường còn
Chỉ cho biết vô thường.
Giả sử ngàn vạn ức
Từ một làng đi ra
Đều trở về nhà trống
Bố thí để làm đạo.
Như nói lời thần chú
Chúng sinh gặp hiểm nguy
Đều đến để cứu họ
Bồ-tát không sợ hãi.
Các đạo giáo thế gian
Theo về để tu học
Chẳng học theo tà kiến
Nhân đó dạy người mê.
Hoặc làm nhật nguyệt thiên
Hoặc làm Phạm trung tôn
Lấy đức làm chủ đất
Làm thân gió cũng vậy.
Trong kiếp có tật bệnh
Thì hiện các dược liệu
Cứu giúp cho an ổn
Trừ bệnh, hết mọi độc.
Trong kiếp bị đói khát
Thì thí cho ăn uống
Đói khát cứu trước tiên
Sau nói cho pháp diệu.
Trong kiếp có giặc giã
Thì khởi lên tâm Từ
Dạy cho đừng tranh chấp
Dân chúng được cứu tế.
Nếu ở trong chinh chiến
Thì được chúng hùng dũng
Giúp cho được hòa bình
Bồ-tát oai lực mạnh.
Đến chốn có ngục hình
Mà cõi Phật không có
Thì đi ngay tới đấy

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Cứu vớt mọi khổ não.
Những nơi đến giáo hóa
Năm đường đều rực sáng
Hiện đến các chốn ấy
Là nơi Bồ-tát sinh.
Hiện khát khao dục lạc
Nhưng bỏ để tu thiền
Luôn ngăn chặn ma vương
Chẳng biết được manh mối.
Trong lửa sinh hoa sen
Mới đáng gọi hy hữu
Đuốc lớn không sánh bằng
Nơi dục là như vậy.
Dân chúng tụ hội đông
Thì phát triển nông vụ
Hướng dẫn không tham dục
Dùng trí Phật lập nên.
Cầu làm tướng thế gian
Tôn trưởng hoặc thầy vua
Giúp trên, cứu mang dưới
Để lê dân an ổn.
Giúp cho người cùng khổ
Rất nhiều các cửa cải
Nhân làm việc bố thí
Khuyên phát tâm đạo đức.
Với những kẻ kiêu mạn
Thì hiện làm lực sĩ
Trừ khử sự cao ngạo
Khiến trụ đạo Vô thượng.
Thấy người gặp sợ hãi
Đến trước để an ủi
Giúp cho không còn sợ
Mới chỉ dạy chân đạo.
Làm tiên nhân năm thông
Tu tập các phạm hạnh
Giữa chúng giữ tịnh giới
Nhẫn nhục và Từ bi.
Để nuôi kính muôn dân
Nhận biết ưa tinh tấn
Thị hiện làm tôi tớ
Dạy cho lập đức tin.
Theo phương tiện tùy nghi
Khiến người được pháp lạc
Hiện bày Nhất thiết trí
Học sâu phương tiện quyền.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Hành động không ngăn ngại
Du hóa khắp mọi nơi
Tập hợp vô biên tuệ
Thuyết pháp nhiều vô lượng.*

M